

Financial Risk&Regulation

Fenntarthatóság a pénzügyekben – lehetőségek és szabályozási kihívások

Hírlevél – 2021. március

Az elmúlt év a COVID-19 járvány mellett elsősorban a zöld fordulatról szólt, mely nem kerülte el a pénzügyi szektort sem. A fenntarthatósági szempontok egyre nagyobb mértékben épülnek be a hitelintézetek és befektetési szolgáltatókkal szemben támasztott szabályozói elvárásokba, az új helyzet azonban számos új üzleti lehetőséget is tartogat a piaci szereplők számára. Az MNB a közelmúltban a számos zöld tőkekövetelmény kedvezmény mellett a márciusban 10-től hatályos Fenntartható pénzügyi nyilvánosságra hozatali rendelet (SFDR) megfelelésével kapcsolatban is vezetői körlevelet adott ki. Hírlevelünkben ezen két témát járjuk körbe.

I. Lakáscélú zöld tőkekövetelmény- kedvezmény

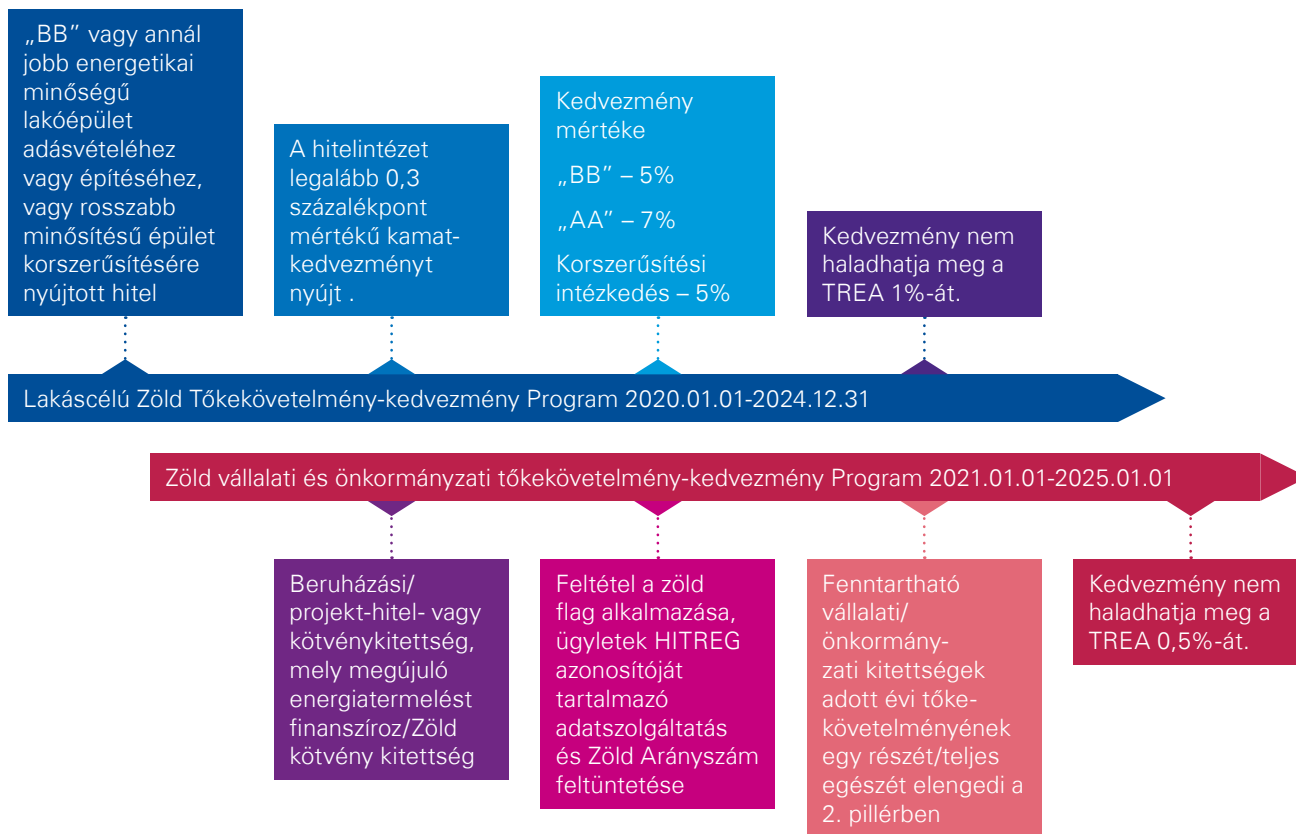
Az Uniós direktívával összhangban és több jegybank „green finance” programja mellett az MNB is meghirdette a Zöld Programját még 2019-ben, mely célul tűzte ki, hogy a hazai pénzügyi szektor termékei is elinduljanak a fenntarthatóság támogatásának irányában, és ezzel az eszközzel is mobilizálja a központi bank a kereskedelmi bankokat és a befektetési alapokat. Mindez nem csupán ökológiai jelentőséggel bír, a program keretében a bankok kedvezmények révén hitelezési kockázatuk csökkentésével haladhatnak a megfogalmazott „zöld” célok irányába. Empirikus kutatások alapján a fenntarthatóságot támogató hitelek tekintetében alacsonyabb csődvalószínűség, továbbá kedvezőbb LGD volt megfigyelhető. Ennek háttere, hogy az érintett adósok általában pénzügyileg tudatosabbak, illetve az ilyen lakások a jövőben piacképesebbek is lesznek, mint gyenge energia hatékonyságú társaik, akár válságos időkben is jobban értékesíthetők lesznek.

A lakáscélra irányuló Zöld Tőkekövetelmény-kedvezmény Programot a hazai bankok 2024. december 31-ig adaptálhatják (a 2025-ben induló ICAAP-felülvizsgálatok során még igen). A folyósított hitel magánszemélyek részére ingatlan adás-vétel, építés vagy felújítás céljából vehető fel, illetve társasházak és lakásszövetkezetek esetén

felújítási céllal. Az energiahatékonyan minősített beruházásokra történő hitel feltétele, hogy adás-vétel és építés esetén az ingatlan „BB” vagy annál jobb energetikai besorolással bírjon, felújítás esetén pedig legalább egy MNB által meghatározott korszerűsítési intézkedés valósuljon meg (pl. napelem vagy napkollektor telepítése, hőszigetelés, homlokzati nyílászáró csere). Az így folyósított kedvezményes hitel esetén a jegybank alacsonyabb tőkekövetelmény-követelményt támaszt a folyósító intézetekkel szemben, ha a „zöld” hitel kamata minimum 0,3 százalékponttal kedvezőbb (a többi hasonló termékkel összehasonlítva), vagy ha a THM ugyanennyivel kevesebb, mint a normál hiteleknél.

A jelzáloghitel vagy személyi kölcsön formájában folyósított és a meghatározott feltételeket teljesítő zöld kamatkedvezményben részesített hitelek naptári év végén fennálló, a teljesítő állományon számolt bruttó (mérlegben belüli és kívüli) kitettsége adja a kedvezmény alapját, melynek mértéke adás-vétel és építés esetén „BB” energetikai besorolásnál 5%, „AA” vagy annál kedvezőbb besorolásnál 7%. Korszerűsítésnél a kedvezmény egységesen 5%.

A kedvezmény maximuma a kedvezménnyel érintett ügyletek ICAAP felülvizsgálat során meghatározott SREP tőkekövetelmény értéke, de maximum összesen a teljes kockázati kitettségi érték (TREA) 1%-a.

II. Zöld vállalati és önkormányzati tőkekövetelmény-kedvezmény

A zöld lakossági pénzügyi termékek a zöld gazdaság stratégiai kitörési pontjaként is értelmezhetők, amelyek a zöld beruházások iránti kereslet növelésén keresztül segítik a gazdaság versenyképességének erősödését. Emellett azonban a vállalati és önkormányzati tőkekövetelmény-kedvezmény nagyobb közvetlen hatással lehet a klímaváltozás és az egyéb környezeti anomáliák miatti társadalmi-gazdasági változásokból fakadó hitel- és piaci kockázat csökkentésére, ugyanis a fenntartható módon működő vállalatok biztosabb jövedelemtermelő képességgel bírnak.

Ennek megfelelően az MNB tőkekövetelmény-kedvezmény révén ösztönözi a bankokat, hogy kivettségi állományukban egyre inkább növekedjen a zöld iparágakhoz tartozó vállalatok hitelezése a „barna”, azaz a szigorodó szabályozásnak jobban kitett – ezáltal hosszabb távon kockázatosabb – szennyezőbb iparágak vállalataihoz képest.

A kedvezmény megújuló energiatermelést finanszírozó beruházási- vagy projekthitelek, ezen kívül zöld kötvénykötettségek esetén alkalmazható, mely során – akár csak a lakáscélú zöld hitelek esetében – a hitelkockázati tőkekövetelmény csökkenthető.

A kedvezmény mértéke az érintett állomány teljes bruttó kivettségének 5%-a, de maximum a hitelintézet teljes kockázati kivettség-értékének (TREA) 0,5%-a.

A kedvezmény alkalmazásának feltétele a hitelanalitikában zöld flag alkalmazása és negyedévente az érintett ügyletek HITREG azonosítóját listaszerűen tartalmazó adatszolgáltatás teljesítése az MNB felé. Feltétel még továbbá, hogy az analitikában és az adatszolgáltatásokban is fel kell tüntetni az MNB által elvárt Zöld Arányszámot. Az Arányszámot a bankoknak kell meghatározniuk, amely azt mutatja meg, hogy a kivettség mekkora részére alkalmazható a kedvezmény. Az MNB elvárásai szerint a hitelintézeteknek a hitelcél megfelelően igazolni és ellenőriznie kell a folyósítási feltételek ellenőrzésekor, vagy az utólagos hitelmonitoring keretében.

Zöld kötvények

A fenti kivettségeken túl a tőkekövetelmény-kedvezményhez elfogadott kivettségek körébe tartoznak azon kivettségek, melyek megfelelnek jelenleg a Green Bond Principles-nek, vagy a Climate Bonds Standards-nek és vállalati vagy önkormányzati kibocsátású zöld kötvény vásárlásából származnak. A kedvezmény alkalmazásának feltétele mindkét sztenderd esetén a jóváhagyott külső szolgáltató által elvégzett külső felülvizsgálat. **Ilyen külső felülvizsgálatot itthon is végzett már a KPMG, a régióban először a magyar KPMG szerezte meg a CBI-nál kötelező akkreditációt.** A zöld kötvény kivettségek esetén a kivettség teljes mértékére automatikusan alkalmazásra kerül a kedvezmény.

A kedvezmény érvényesítésével kapcsolatos példa kalkuláció

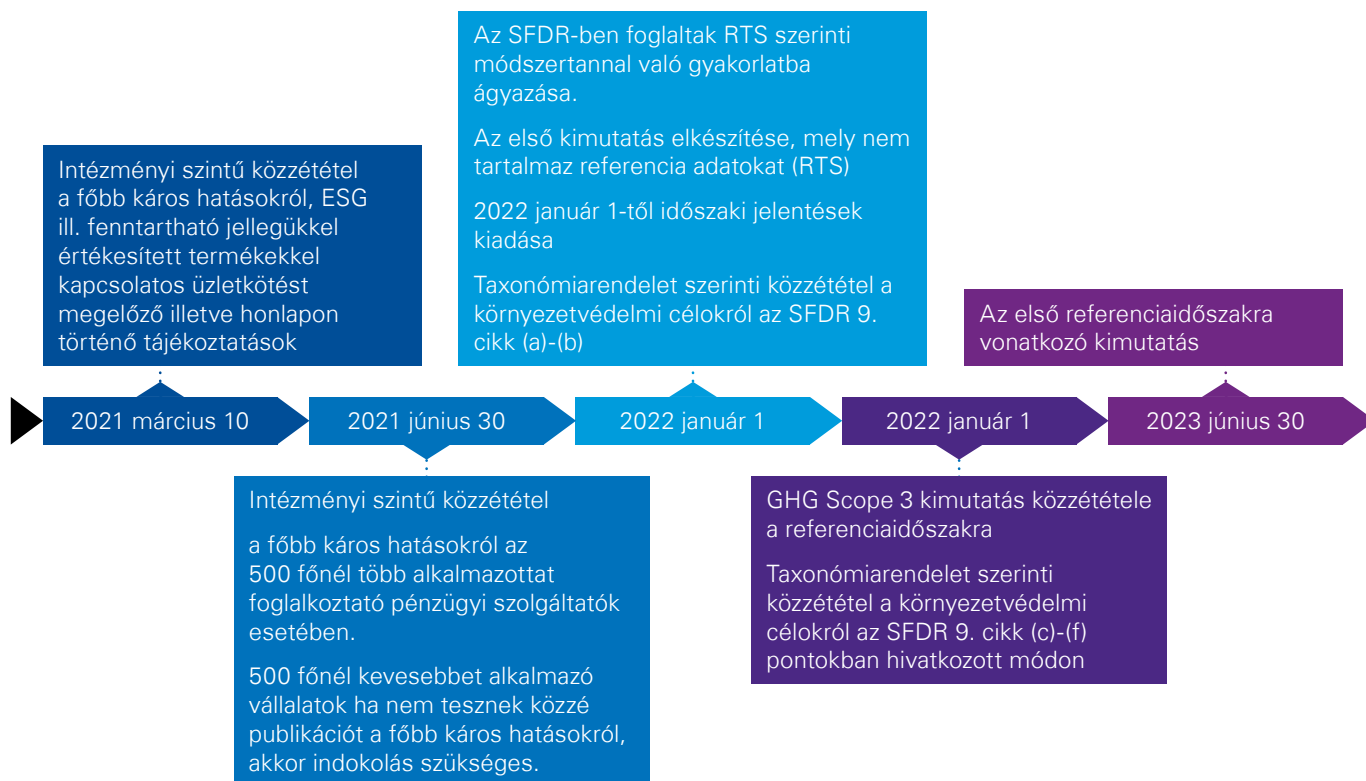
60%-ban zöld beruházás kedvezménye:

Hitelnyújtás	Forint (millió)	Számítás
Vállalati hitel összege	1000	
Ebből zöld hitel	600	
Tőkekövetelmény (100% kockázati súllyal), zöld részre	48	= 600×8%
Tőkekövetelmény kedvezmény	30	= 600×5%
Tőkekövetelmény a kedvezmény után, zöld részre	18	= 48-30

III. SFDR – fenntartható pénzügyi nyilvánosságra hozatal

Március 10-étől hatályba lépett a Fenntartható pénzügyi nyilvánosságra hozatalról szóló rendelet (SFDR), azonban az eredetileg a tavalyi év végére tervezett szabályozástechnikai sztenderdeket (RTS) még nem sikerült véglegesíteni, így a teljeskörű megfelelés szakaszosan zajlik majd. Rendelkezésre áll viszont a Bizottságnak megküldött RTS tervezete, melyről előreláthatólag a februári megküldéstől számított három hónapon belül születik majd végleges döntés. Az SFDR-nek alapvetően kétféle szereplőnek kell eltérő módon megfelelnie: pénzügyi piaci szereplőknek, akik a pénzügyi termékeket biztosítják, mint a befektetési terméket kínáló biztosítók, alternatív befektetési alapkezelők, ÁÉKBV alapkezelők, portfóliókezelést nyújtó hitelintézetek vagy befektetési vállalkozások; illetve a pénzügyi tanácsadóknak, akik az ilyen termékekkel kapcsolatban befektetési, vagy biztosítási tanácsokat nyújtanak.

Az MNB nemrégí vezetői körlevelében kiemelte, SFDR megfelelés terén kétlépcsős folyamattal számol: 2021. március 10-től meg kell felelni minden olyan rendelkezésnek, melyre nem kerül RTS kidolgozásra (3. cikk, 5. cikk, 6. cikk, 12. cikk), és legfőbb elemeiben, az ésszerűen elvárható mértékig („alapelvi szinten”) meg kell felelni azon cikkeknek is, melyekre még folyamatban van az RTS elfogadása és hatályba léptetése. A rendeleti rendszer körbezárása a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról szóló EU 2020/852 rendelet (Taxonómiarendelet) hatálybalépésével valósul meg, amely elsőként osztályozza a fenntartható gazdasági tevékenységeket, továbbá meghatározza azon kritériumokat, melyek alapján az egyes gazdasági tevékenységek fenntarthatónak minősíthetők. A Taxonómiarendelet által rögzített közzétételi kötelezettség először 2023. január 1-én jelentkezik.

Az SFDR RTS tervezet 73 cikke többek között részletes elvárásokat fogalmaz meg:

- A 4.-12. cikkeken a cégek honlapjain közzétett nyilatkozatokról, amelyek leírják az átvilágítási politikájukat a befektetési döntések fenntarthatósági tényezőkre gyakorolt főbb káros hatásainak feltárására, mind az éghajlati és egyéb környezeti hatások, mind a káros társadalmi hatások kapcsán. A főszabályok már 2021-től alkalmazandók, az RTS-ben foglaltak viszont várhatóan először a 2023-ban a 2022-es referenciaperiódusra vonatkozó jelentésben lesznek elvártak;
- A 13.-19. cikkeken az SFDR 8. cikke szerinti („világoszöld”) termékek – olyan pénzügyi termék melyek egyebek mellett környezeti vagy társadalmi jellemzőket mozdítanak elő - kapcsán a szerződéskötés előtti információk közzétételéről, melyben arról szükséges tájékoztatást nyújtani, hogy a termékek hogyan felelnek meg a környezeti és / vagy társadalmi jellemzőknek, és ha indexet jelöltek ki referenciaértékként, akkor az index összhangban van-e ezekkel a jellemzőkkel;
- A 20.-30. cikkeken az SFDR 9. cikke szerinti („sötétzöld”) termékek - olyan pénzügyi termék, melynek célkitűzése a fenntartható befektetés - esetén a szerződéskötést megelőző információk közzétételéről, melyben arról tájékoztatják az ügyfeleket, hogy:
 - » ha a termék referenciaértékként kijelölt indexet tartalmaz, hogyan illeszkedik az index a fenntartható befektetési célkitűzéshez, és magyarázatot arra, hogy miért és hogyan tér el a kijelölt index a piac egészétől; vagy
 - » ha nem határoztak meg indexet referenciaértékként, akkor annak magyarázata, hogy a fenti célokat hogyan éri el a termék.
- A 31.-57. cikkeken a vállalatok weboldalain közzétett tájékoztatásokról, amelyek leírják a pénzügyi termékek vagy a fenntartható befektetés környezeti és / vagy társadalmi jellemzőit, valamint a célok elérésére alkalmazott módszereket;
- valamint az 58.-73. cikkeken a periodikus jelentésekben szereplő tájékoztatásokról az ágazati jogszabályoknak megfelelően, meghatározva
 - » a környezeti és / vagy társadalmi jellemzőkkel rendelkező termékek mennyiben felelnek meg ezeknek a jellemzőknek, és
 - » a fenntartható befektetési célú termékek és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentését célzó termékek esetében a kapcsolódó kibocsátásokat.

A periodikus jelentések az SFDR 11. cikke szerint már a 2021. januárral kezdődő időszaktól elvártak, az RTS-ben foglaltaknak azonban csak a 2022 januárjával kezdődő időszakokra vonatkozó jelentésekben, – várhatóan már további késedelem nélkül – meg kell majd felelni.

A fentiekén túl az RTS tartalmaz előírt mutatókat és közzétételi sablonokat is. Ugyan a dokumentum még nem végleges, a termékkategóriák és a közzétételek véglegesítése során a piaci szereplőknek hasznos lehet, ha jelenlegi formájában is figyelembe veszik a felkészülés során.

IV. Az MNB speciális elvárásai az SFDR kapcsán (körlevél alapján)

– Alapkezelőkre

Az MNB kívánatosnak tartja a BAMOSZ befektetési alap kategorizálási szabályzatának ESG besorolásait és az SFDR szerinti besorolások harmonizálását, amely már el is indult.

Az alapkezelők az SFDR 6. cikke szerinti tájékoztatásnak – a fenntarthatósági kockázatok befektetési döntésekbe való integrálásának a módjáról, valamint ezen kockázatok adott termék hozamára gyakorolt valószínű hatásainak értékeléséről – a befektetési alapok (ABA-k és ÁÉKBV-k) tájékoztató dokumentumaiban (is) eleget tudnak tenni. További elvárás, hogy amennyiben az alapkezelő a fenntarthatósági kockázatokat nem minősíti relevánsnak, annak indokaira a tájékoztatóban, illetve a kezelési szabályzatban köteles magyarázatot adni.

A nyilvános befektetési alapok esetében a kezelési szabályzat módosításának engedélykötelessége attól függ, hogy az alapkezelő kizárólag az SFDR-rel összefüggésben kívánja-e módosítani az alap befektetési politikáját vagy kockázati jellegét. Az MNB szerint ugyanis az SFDR hatályba lépésével nem jönnek létre az adott pénzügyi termékre, annak hozamára hatást gyakorló új kockázatok, csupán új elvárás jelenik meg a már létező kockázatoknak a részletes bemutatására. Tehát az MNB szerint az SFDR miatti módosítás nem engedélyköteles, kivéve, ha a befektetési politikában vagy a kockázati jellegben komolyabb változás történik.

Nyilvános nyíltvégű befektetési alapok esetében a Kezelési szabályzat „26. Kockázatok”, valamint „51. Minden olyan további információ, amely alapján a befektetők kellő tájékozottsággal tudnak határozni a felkínált befektetési lehetőségről” fejezetekben szükséges feltüntetni az SFDR által elvárt információkat.

Zártvégű alapok esetén nincs szükség a kezelési szabályzat módosítására, mivel a szerződéskötést megelőző közzétételekről ezen befektetési alapok esetében nem beszélhetünk, illetve ezen alapok tájékoztatójának módosítására sincs már mód a jegyzési eljárás lezárását követően.

– Biztosítókra

Biztosítók esetén a szerződéskötést megelőző tájékoztatásoknak az MNB szerint az eszközalapok Bit szerinti befektetési politikájában is eleget lehet tenni, melyről a Bit. 12. melléklete tartalmaz előírásokat. Az MNB körlevele alapján az SFDR szerinti közzététel miatt a befektetési politika kiegészítése nem esik a befektetési politika Bit. 107. § (3) bekezdés szerint korlátozás alá.

– Pénzügyi tanácsadókra

Mivel a három személynél kevesebbet foglalkoztató pénzügyi tanácsadóknak az SFDR 17. cikke mentességet biztosít a megfelelés alól, az MNB iránymutatást adott arról, hogy ki számít foglalkoztatottnak. Foglalkoztatott a közvetítési tevékenységet végző természetes személy, mely magába foglalja a közvetlenül az alkusszal és a

többes ügynökkel munkaviszonyban álló közvetítő természetes személyek és az alkusz és a többes ügynök alvállalkozójával munkaviszonyban vagy egyéb jogviszonyban álló közvetítő természetes személyeket is. Nem tartoznak bele ebbe a körbe a kiegészítő biztosításközvetítői tevékenységet végző megbízott alvállalkozó gazdálkodó szervezetek és természetes személyek.

A javadalmazás átláthatóságára vonatkozó elvárás kapcsán az MNB kiemelte, hogy az SFDR alkalmazása során a pénzügyi tanácsadók tekintetében, biztosítási alapú befektetési termékek kapcsán ennek az átláthatóságnak eleget tehetnek a szereplők az IDD irányelv 27. cikke szerinti összeférhetetlenség megelőzésével kapcsolatos megállapításokat és rendelkezéseket tartalmazó dokumentummal is.

A KPMG jelentős tapasztalattal rendelkezik banki tőke megfelelési, illetve a befektetési szolgáltatásokat érintő szabályozási témákban és aktív a zöld pénzügyek világában is. Budapesti irodánk is már lefolytatott külső felülvizsgálatot zöld kötvény minősítése kapcsán, illetve a régióban először a magyar KPMG szerezte meg a Climate Bond Initiative-nél kötelező akkreditációt. Amennyiben a hírlevélben foglaltak kapcsán további információra lenne szüksége, keressen minket bizalommal.

Kapcsolat:

Rakó Ágnes partner

M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu

Szalai Péter igazgató

M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Szabó István senior menedzser

M: +36 70 370 1812
E: istvan.szabo@kpmg.hu

Wieder Gergő senior menedzser

M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

KPMG.hu

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. Társaságunk ugyan törekszik pontos és időszerű információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. Társaságunk nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik társaságunknak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást. A KPMG név, a KPMG logó a KPMG International lajstromozott védjegy.

© 2021 A KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a KPMG International Limited („KPMG International”) angol „private company limited by guarantee” társasághoz kapcsolódó független tagtársaságokból álló KPMG globális szervezet tagtársasága. Minden jog fenntartva.